

Tekoälyn käyttäminen ristikoissa

Kuten jokainen vähääkään nyky maailman menoa seuraava on huomannut, tekoäly leviää ympäristöömme kuin sienirihmasto. Se leviää osin huomaamattomasti, valta-
van laajalle ja sitä on kenties hieman vaikea hahmottaa. Asia, josta väistämättä tulee osa jokapäiväistä arkista elämää, on hyvä ottaa haltuun mahdollisimman jouhevasti.

Haluan nyt avata näkemyksiäni tekoälyn käytöstä osana ristikoiden tekemistä. Huomioni kohdistuvat lähinnä ulkoasuun ja vihjeisiin, sillä en työkseni tee varsinaista laadintaa. Enkä myöskään väitä olevani tekoälyekspertti, kerron puhtaasti omista kokemuksistani asian parissa.

Olen muutama kertaan pyytänyt kokeiluluonteisesti tekoälyä luomaan sanallisen vihjeen jollekin ratkaisusanalle. Kyseessä oli muistini mukaan jokin kemiallinen termi, johon olisin heittämällä keksinyt yleisesti käytetyn vihjeen. Mutta halusin nähdä, mi-
hin tekoäly pystyy, ja itselleni kenties uusia näkökulmia ja vaihtelua perusvihjeistöön.

Esimerkkinä voimme ottaa sanan OSMOOSI. Yleisesti käytetty vihje voisi olla "kemian termi" tai "nesteeseen siirtymistä". Tekoäly (tässä tapauksessa ChatGPT) antoi ristikovihjetä pyydettyäessä ensimmäiseksi vastaukseksi "Aineiden siirtyminen puoliläpäisevän kalvon läpi, usein veden liikkuminen väkevytyneempään liuokseen." Vähän

on turhan pitkä sepustus tähän genreen. Pyysin yksinkertaistusta. Sain "Veden siirtyminen läpäisevän kalvon läpi." Tuo nyt saattaisi johonkin jo mahtua. Pyysin yksinkertaistamaan kolmeen sanaan. Sain "Veden siirtyminen kalvon läpi."

Mitä havaitsin? Tekoälystä voi olla hyötyä etenkin sisällöltään haastavampien sanojen vihjeitä rakentaessa. Kukaan meistä ei voi olettaa tai väittää tietävänsä kaikesta kaikkea. Itse ainakin voin tunnustaa, että Wikipedian monet kemiaan liittyvät artikkelit ovat aika hepreaa. Tavatenkaan en voi väittää täysin ymmärtäväni. Silloin on vaikea kiteyttää asian ydintä ja vihjeeksi tulee laitettua jokin helppo itsestäänselvyys.

Tekoälyavusteisesti houkuttaisi hakea tämänkaltaisiin asioihin uutta näkökulmaa. Mutta silloinkin joutuu sanan ja vihjeen oikeellisuuden tsekkaamaan jostain toisesta lähteestä. Ei voi sanoa, että tekoäly tässä tapauksessa nopeuttaisi työtä. Tekoälyllä harvoin pääsee suoraan käyttökelpoiseen lopputulokseen.

Nyt haastan ratkojia leikkimään tekoälyn kanssa. Minä aloitin uuden session ChatGPT:n kanssa. Kysyin kohteliaasti, että mikä voisi olla ratkaisusana, jos ristikon vihjeenä on "Veden siirtyminen kalvon läpi". Sain vastaukseksi pitkän esitelmöinnin aiheesta ja ehdotuksen, että ratkaisusana voisi olla OSMOOSI. Mitenkähän tekoäly selviäisi kovistasoisista vihjeistä? Laita alla olevaan osoitteeseen viestiä, jos tartut haasteeseen ja pistät tekoälyn kovan kovaa vastaan!

Heli Kärkkäinen
heli.karkkainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi